

Λείπει ένα πειστικό σχέδιο στην Οικονομία για την επόμενη ημέρα

liberal.gr/arthro/225527/apopsi/sunenteuxeis/nikos-bettas-to-lathos-meigma-oikonomikis-politikis-sunechizetai.html

Πέμπτη 25 Οκτωβρίου 2018, 00:02

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε ένα ενδιάμεσο και επικίνδυνο έδαφος καθώς ούτε έχει την προστασία των προγραμμάτων, ούτε έχει κερδίσει ακόμη την πρόσβαση στις αγορές για τη χρηματοδότησή της.

Την εικόνα αυτή, μιας οικονομίας στο κενό δίχως προσανατολισμό, περιγράφει στο liberal.gr ο γενικός διευθυντής του IOBE Νίκος Βέττας, που με αφορμή την δημοσίευση χθες της 3ης τριμηνιαίας έκθεσης για την ελληνική οικονομία κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τις πολύ χαμηλές επενδύσεις και την ανάγκη εξεύρεσης ενός σχεδίου για την επόμενη ημέρα που απ' ό,τι φαίνεται απουσιάζει.

Το σημερινό μείγμα πολιτικής απέχει, όπως λέει από το ενδεδειγμένο, ενώ παραμένει το ερώτημα αν μετά την έξοδο από τα προγράμματα η ελληνική κυβέρνηση θα παραμείνει προσανατολισμένη στις μεταρρυθμίσεις ή απλώς θα δούμε παλινδρόμηση σε ανεύθυνες δημοσιονομικές πολιτικές.

Χαρακτηρίζει κατώτερο του ζητούμενου το ρυθμό ανάπτυξης- τον οποίο προβλέπει φέτος στο 2%- για μια οικονομία που εξέρχεται από βαθιά ύφεση, θεωρεί λάθος την αύξηση μισθών αν δεν επιτευχθεί πρώτα αύξηση της παραγωγικότητας, πιστεύει ότι η

αναβολή της περικοπής των συντάξεων μεταθέτει απλώς το πρόβλημα για λίγο αργότερα και μιλά για την αδικία σε βάρος των νέων συνταξιούχων, των οποίων οι συντάξεις έχουν ήδη περικοπεί κατά 30%.

Συνέντευξη στον Γιώργο Φιντικάκη

- Ας ξεκινήσουμε από την εκτίμηση του IOBE για ρυθμό ανάπτυξης 2% φέτος. Πρέπει να είμαστε ικανοποιημένοι;

Πράγματι δεν έχουν υπάρξει εκπλήξεις, θετικές ή αρνητικές που να μας κάνουν να αναθεωρούμε την αρχική μας εκτίμηση πως η οικονομία θα μεγεθυνθεί φέτος με ρυθμό περί το 2%. Αυτός είναι σχετικά υψηλότερος από ότι πέρυσι, αλλά δεν σηματοδοτεί σύγκλιση με την ευρωζώνη, δεν καθιστά ευχερή την αποπληρωμή χρεών για το δημόσιο και για ιδιώτες, και συνολικά είναι κατώτερος από αυτό που θα αναμέναμε από μια οικονομία που βγαίνει από πρόγραμμα και μακροχρόνια ύφεση.

- Το ρωτώ γιατί παρατηρείται πολύ κατώτερη της αναμενόμενης, συμβολή των επενδύσεων στο ΑΕΠ, επομένως η τρέχουσα ανάπτυξη οφείλεται στον τουρισμό και τις εξαγωγές, δύο δηλαδή τομείς που με τη σειρά τους εξαρτώνται, από τη πορεία της οικονομίας της Ευρωζώνης, η οποία όμως καταγράφει επιβράδυνση. Άρα;

Μέρος της καταγραφόμενης σχετικής υστέρησης στις συνολικές επενδύσεις οφείλεται σε στατιστικούς λόγους, αλλά ακόμη και έτσι οι επενδύσεις βρίσκονται σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο (με άνοδο γύρω στο 4%) από αυτό που θα σηματοδοτούσε το τέλος της κρίσης στην οικονομία.

Για φέτος εκτιμούμε πως στην άνοδο του ΑΕΠ συνεισφέρουν κυρίως οι εξαγωγές με άνοδο 8% αλλά είναι αναμενόμενη η μείωση της ζήτησης από το εξωτερικό με αιτία τα μέτρα πολιτικής προστατευτισμού στο διεθνές εμπόριο και την ολοκλήρωση επέκτασης του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης, οπότε πιθανώς για το επόμενο έτος οι εξαγωγές θα κυμανθούν σε ρυθμό ανόδου λίγο πάνω από 5%. Για να υπάρξει λοιπόν επιτάχυνση της μεγέθυνσης θα είναι απαραίτητος υψηλότερος ρυθμός επενδύσεων. Εκεί θα κριθεί η μάχη για την ελληνική οικονομία.

- Ας πάμε στις συντάξεις. Τελικά μήπως απλώς η κυβέρνηση επιδιώκει να κερδίσει λίγο πολιτικό χρόνο, μεταθέτοντας το καυτό αυτό ζήτημα στην επόμενη;

Πρώτα από όλα να ξεκαθαρίσουμε πως μιλάμε μόνο για περικοπές σε συντάξεις των παλαιών συνταξιούχων. Αν και έχει δημιουργηθεί δημοσιονομικό πλεόνασμα που επιτρέπει την αναβολή της περικοπής τους, είναι δύσκολο να δει κανείς πώς θα υπάρχει χώρος για τη μη περικοπή τους του χρόνου, δηλαδή μετά τις εκλογές, τουλάχιστον χωρίς να υπάρξει πίεση σε απαραίτητα κοινωνικά επιδόματα για τους αδύναμους ή επιμονή σε ένα δημοσιονομικό μείγμα που θα αντιστρατεύεται την ανάπτυξη.

Με αυτή την έννοια, η αναβολή της περικοπής λόγω του υψηλού φετινού πλεονάσματος μεταθέτει το πρόβλημα λίγο αργότερα και ταυτόχρονα βάζει πίεση στους ρυθμούς ανάπτυξης.

- Το ρωτώ γιατί υπάρχουν ήδη προσφυγές από νέους συνταξιούχους που επειδή δεν είχαν τη τύχη να κάνουν τα χαρτιά τους πριν το Μάιο του 2016, εισπράττουν ήδη συντάξεις μειωμένες κατά 30% έναντι των παλαιών. Το πρόβλημα επομένως θα το βρει μπροστά της η επόμενη. Πως αντιλαμβάνεστε την κουβέντα που γίνεται;

Αυτή είναι μια σημαντική πτυχή του προβλήματος που δεν αναδεικνύεται όσο θα έπρεπε. Για όσους συνταξιοδοτήθηκαν μετά τον τελευταίο νόμο και για όσους θα συνταξιοδοτηθούν μελλοντικά δεν φαίνεται να υπάρχει κάποιο ανάλογο ενδιαφέρον.

Το ζητούμενο δεν θα έπρεπε να είναι η αναβολή της περικοπής των παλαιών συντάξεων κατά ένα έτος αλλά η δημιουργία συνθηκών ώστε συστηματικά τα επόμενα χρόνια να μπορούν να έχουν υψηλότερη ευημερία όλοι οι συνταξιούχοι. Επιπρόσθετα, οι περικοπές στις συντάξεις είναι βέβαια πολύ επώδυνες όμως αυτοί που έχουν κυρίως πληγεί από την κρίση είναι οι νέοι, άνεργοι και εργαζόμενοι και αυτοί θα πρέπει να αποτελέσουν την πρώτη μέριμνα.

- Έπειτα είναι το μεγαλύτερο κάρδο. Αντέχει μια οικονομία σαν την ελληνική, με χαμηλή ανάπτυξη, και με αναλογία συνταξιούχων προς εργαζόμενους 1 προς 1,4, αντί για 1 προς 4, όπως θα έπρεπε κανονικά, να συνεχίζει να καταβάλλει τις σημερινές συντάξεις;

Η σημερινή ισορροπία του συστήματος δημιουργεί ισχυρές πιέσεις. Ο μόνος τρόπος για να μην γίνουν απαραίτητες και νέες μειώσεις μελλοντικά είναι να δημιουργηθεί μια ισχυρή δυναμική ανάπτυξης. Ταυτόχρονα πρέπει να υπάρξει αλλαγή των βασικών παραμέτρων του συστήματος ώστε να υπάρχει ισχυρότερη διασύνδεση των εισφορών με τις συντάξεις, άρα ισχυρότερα κίνητρα, όπως και για επιπλέον ιδιωτική αποταμίευση.

- Μια άλλη συζήτηση αφορά στην αύξηση του κατώτατου μισθού. Μήπως σαν μέτρο είναι πρόωρο, πλήττει δηλαδή αντί να ενισχύει την ούτως ή άλλως χαμηλή ανταγωνιστικότητα της οικονομίας όπως επισήμανε χθες και ο πρώην επικεφαλής του Eurogroup, Γερούν Ντάισελμπλουμ;

Η αύξηση του εισοδήματος της εργασίας, με αύξηση μισθών αλλά και της απασχόλησης είναι το κύριο ζητούμενο μετά από μια δεκαετή κρίση. Οι αυξήσεις των μισθών που καθορίζονται ρυθμιστικά, όμως, πρέπει να είναι λελογισμένες. Η ανάκτηση ανταγωνιστικότητας έχει γίνει σε πολύ μεγάλο βαθμό λόγω μείωσης στο μοναδιαίο κόστος εργασίας ενώ στην παραγωγικότητα και στο επιχειρηματικό περιβάλλον υπάρχει υστέρηση. Μόνο στο βαθμό που σε αυτά τα δύο κρίσιμα μέτωπα υπάρξει βελτίωση θα μπορεί να αυξηθούν οι μισθοί σημαντικά χωρίς να πληρώσει ξανά η χώρα οδυνηρό κόστος από την απώλεια ανταγωνιστικότητας.

- Εν κατακλείδι, δύο μήνες μετά την έξοδο της χώρας από τα μνημόνιο, θα λέγατε ότι συνεχίζουμε πάνω σε ένα λάθος μείγμα πολιτικής; Το ρωτώ γιατί από τη μια ζητάμε επενδύσεις, από την άλλη η μείωση των φορολογικών συντελεστών για νοικοκυριά και

επιχειρήσεις φαίνεται να θυσιάζεται στο βωμό της μη περικοπής των συντάξεων, και άρα η υπερφορολόγηση θα συνεχιστεί...

Η οικονομία βρίσκεται σήμερα σε ένα ενδιάμεσο και επικίνδυνο έδαφος καθώς δεν έχει την προστασία των προγραμμάτων αλλά δεν έχει κερδίσει ακόμη την πρόσβαση στις αγορές για τη χρηματοδότησή της. Για την επίτευξη του ιδιαίτερα κρίσιμου στόχου, της πρόσβασης σε σταθερή χρηματοδότηση, απαραίτητη είναι η ύπαρξη ενός αξιόπιστου αναπτυξιακού πλαισίου.

Αυτό με τη σειρά του προϋποθέτει την εμπέδωση της αξιοπιστίας της οικονομικής πολιτικής, και ειδικότερα ότι ακόμη και μετά την έξοδο από τα προγράμματα δεν θα υπάρξει παλινδρόμηση σε ανεύθυνες δημοσιονομικές πολιτικές ή οπισθοδρόμηση σε τομείς δομικών μεταρρυθμίσεων που είναι κρίσιμοι για την ανταγωνιστικότητα. Ταυτόχρονα, προϋποθέτει τη στροφή της οικονομικής πολιτικής, ώστε να καταστεί η ελληνική οικονομία ελκυστικός προορισμός για διεθνείς επενδύσεις και για ανθρώπινο κεφάλαιο. Η κρίσιμη άσκηση ισορροπίας να πρέπει να είναι, χωρίς να υπάρξουν εκ νέου δημοσιονομικά να επιταχυνθεί η ανάπτυξη. Κατά τη γνώμη μου, το σημερινό μείγμα πολιτικής απέχει από το ενδεδειγμένο.

***Ο κ. Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής IOBE**